

Obsah

Příloha 1: Očitky měřic „víru v Bohu“	Druhého dílu	89
Příloha 2: Polynomální konstanty v logistických modelech	Druhého dílu	91
Příloha 3: Dotazník ISSP 2008: Model náboženství	(novější část Druhého dílu)	93
Příloha 4: Přehled výsledků řešení ISSP 2008 – Náboženství	Současná část Druhého dílu	106
Abstrakt	Úvodnice i souborné výroky se zde neobjevují	132
Abstract	Výroky o sv. IV. S. 133	133
Abstrakt	Abstrakt	135
Úvod	Úvodnice i souborné výroky se zde neobjevují	136
Literatura	Úvodnice i souborné výroky se zde neobjevují	137
1. Náboženství v evropském prostoru: cesta k ateismu, nebo detradicionalizované religiozitě? (Dana Hamplová)	Úvodnice i souborné výroky se zde neobjevují	17
1.1. Institucionalizovaná religiozita	Úvodnice i souborné výroky se zde neobjevují	18
1.2. Alternativní religiozita/spiritualita	Úvodnice i souborné výroky se zde neobjevují	20
1.2.1. Nová náboženská hnutí	Úvodnice i souborné výroky se zde neobjevují	21
1.2.3. Evropský zájem o alternativní náboženství	Úvodnice i souborné výroky se zde neobjevují	21
1.2.3.1. Neviditelné náboženství jako přirozený důsledek modernizace?	Úvodnice i souborné výroky se zde neobjevují	22
1.2.3.2. Komunistická minulost, nebo slovanství?	Úvodnice i souborné výroky se zde neobjevují	22
1.2.3.3. Teorie náboženské mobilizace	Úvodnice i souborné výroky se zde neobjevují	23
1.2.4. Je česká náboženská ekonomika monopolizovaná?	Úvodnice i souborné výroky se zde neobjevují	26
1.4. Český ateismus a jeho specifika	Úvodnice i souborné výroky se zde neobjevují	27
1.5. Závěr	Úvodnice i souborné výroky se zde neobjevují	28
Literatura	Úvodnice i souborné výroky se zde neobjevují	28
2. Kdo patří do církve? (Dana Hamplová, Blanka Řeháková)	Úvodnice i souborné výroky se zde neobjevují	30
2.1. Náboženské vyznání	Úvodnice i souborné výroky se zde neobjevují	30
2.1.1. Které církve mizí a které rostou? Vývoj náboženského vyznání mezi roky 1991 a 2001	Úvodnice i souborné výroky se zde neobjevují	31
2.1.2. Náboženské vyznání a věk	Úvodnice i souborné výroky se zde neobjevují	34
2.1.3. Náboženské vyznání a pohlaví	Úvodnice i souborné výroky se zde neobjevují	37
2.1.4. Náboženské vyznání a vzdělání	Úvodnice i souborné výroky se zde neobjevují	39
2.1.5. Náboženské vyznání a region	Úvodnice i souborné výroky se zde neobjevují	41
2.2. Návštěvnost bohoslužeb	Úvodnice i souborné výroky se zde neobjevují	41
2.2.1. Návštěvnost bohoslužeb mezi roky 1993 a 2008	Úvodnice i souborné výroky se zde neobjevují	42
2.2.2. Návštěvnost bohoslužeb a pohlaví	Úvodnice i souborné výroky se zde neobjevují	42
2.3. Sympatie k církvím a náboženstvím	Úvodnice i souborné výroky se zde neobjevují	44
2.4. Závěr	Úvodnice i souborné výroky se zde neobjevují	50

Literatura	51
Datové zdroje	52
3. Čemu Češi věří? (Dana Hamplová)	53
3.1. Bůh, nebo horoskopy?	53
3.2. Je vysoká víra v magii stabilní?	57
3.3. Víra a pohlaví	59
3.4. Víra a věk	60
3.5. Věří věřící, že jsou věřící?	62
3.6. Závěr	63
Datové zdroje	63
4. Náboženské dimenze a jejich sociodemografická podmíněnost (Blanka Řeháková, Dana Hamplová)	64
4.1. Tři religiózní dimenze: křesťanství, magie/alternativní religiozita a východní tradice	64
4.1.1. Křesťanství, pohlaví a věk	68
4.1.2. Křesťanství a vzdělání	69
4.1.3. Alternativní religiozita/magie, pohlaví a věk	70
4.1.4. Alternativní religiozita/magie a vzdělání	71
4.1.5. Východní tradice, pohlaví a věk	72
4.1.6. Východní tradice a vzdělání	72
4.2. Obecná religiozita	73
4.2.1. Obecná religiozita, pohlaví a věk	73
4.2.2. Obecná religiozita, pohlaví a vzdělání	74
4.3. Závěr	74
Literatura	75
Datový zdroj	75
5. Náboženská socializace v dětství a zájem o náboženství v dospělosti (Blanka Řeháková)	76
5.1. Náboženská socializace v dětství a zájem o náboženství v dospělosti	76
5.1.1. Náboženská socializace v dětství a pohlaví	78
5.1.2. Náboženská socializace v dětství a věk	78
5.1.3. Náboženská socializace v dětství, zájem o náboženství v dospělosti a pohlaví	79
5.1.4. Náboženská socializace v dětství, zájem o náboženství v dospělosti a věk	81
5.1.5. Náboženská socializace v dětství, zájem o náboženství v dospělosti a vzdělání	82
5.2. Náboženská socializace a náboženské aktivity v současnosti	82
5.2.1. Náboženská socializace, náboženské aktivity v současnosti a pohlaví	83
5.2.2. Náboženská socializace, náboženské aktivity v současnosti a vzdělání	84
5.2.3. Náboženská socializace, náboženské aktivity v současnosti a věk	85
5.3. Závěr	87
Datový zdroj	87

Příloha 1: Otázky měřící „víru v Boha“	91
Příloha 2: Polynomiální kontrasty v logitových modelech	93
Příloha 3: Dotazník ISSP 2008. Model náboženství	94
Příloha 4: Přehled výsledků šetření ISSP 2008 – Náboženství	106
Shrnutí	133
Summary	135
Zusammenfassung	137
O autorkách	139

Dana Šamplová, Blanka Řeháčková

Absákt

Studie zpracovává data z reprezentativního výzkumu české religiozity uskutečněného v rámci Mezinárodního programu sociologického výzkumu ISSP v roce 2008. Práce je svým zaměřením empirická a kvantitativní a její klíčovým cílem je popsat, jak tento reprezentativní výzkum českou religiozitu zachycuje. V úvodní části se tedy vám vystaví náboženství v moderních společnostech a roli, kterou mezi tradičním a ateistickým (detradicionálnizovaným) náboženstvím. Poté se věnujeme tradičnímu instituci orientovanému náboženství a analyzujeme, kdo v Českém případě patří do církve a chodi do kostela a jak lze tradiční náboženské systémy hodnotit. Uzavíráme, že pokles počtu členů je typický pro tradiční denominace – magovým členstvím, zatímco nové členy církevní uskupení zaznamenávají poměrně dynamický růst. V dalších částech práce přesouváme naši pozornost od náboženského chování k tomu, čemu česká populace věří. Dokumentujeme učiněno, že v České republice je masové rozšíření víra v nadpřirozeno, ale že považuje většina respondentů takto víru nevýměnou jako víru náboženskou.

Klíčová slova

náboženství, víra, ateismus, religiozita, tradiční religiozita, sekularizace